

Інформація про зустріч з представником компанії Versita Яцеком Цесельським

31 січня 2008 р. відбулась зустріч представників редакцій наукових журналів і науково-інформаційних підрозділів установ Національної академії наук України з представником компанії [Versita](#), яка пропонує послуги зі створення, видання і розповсюдження англomовних електронних видань.

Вів зустріч голова Науково-видавничої ради НАН України **академік НАН України Я. С. Яцків**.

Від НАН України також були присутні представники ВД "Академперіодика", Інституту проблем реєстрації інформації, Міжнародного центру інформаційних технологій та систем, Інституту гідромеханіки, Інституту проблем міцності ("Проблеми міцності"), Інституту фізики, Інституту геологічних наук ("Геологічний журнал"), Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна ("Геофізичний журнал"), Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка ("Мінералогічний журнал"), Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича, Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова ("Електронне моделювання"), Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця, Інституту клітинної біології та генетичної інженерії ("Цитологія і генетика"), Інституту гідробіології, Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Інституту археології, Інституту соціології.

Компанію **Versita** представляв [Яцек Цесельський](#), який запропонував увазі присутніх презентацію щодо основних напрямів діяльності компанії і сформулював її пропозиції до видань НАН України.

Він повідомив, що компанія Versita має два основні напрями діяльності – видання журналів і сприяння розповсюдженню електронних видавничих версій.

Перший напрям стосується англomовних журналів високого наукового рівня з будь-якої галузі знань і здійснюється разом із компанією Springer. Можливості і умови співробітництва у межах цього напрямку вирішуються компанією Versita із кожним виданням окремо.

Другий напрям реалізується компанією Versita спільно з американською компанією MetaPress, що є однією з провідних у галузі розробки сучасних електронних технологій, виступаючи як посередник між видавцем та бібліотеками. MetaPress пропонує середовище і програмне забезпечення розміщення електронних версій видань і користування ними, їхніми послугами користується і Springer. Versita – ексклюзивний партнер MetaPress у всій Східній Європі. Розпочавши роботу рік тому Versita на сьогодні має контракти з понад 50 журналами балканських країн, Польщі, Чехії, Словаччини і звернулася з пропозиціями до Естонії, Латвії, Білорусі, України та Росії.

Існує два варіанти електронного видавництва. Перший варіант – Ви розміщуєте на сторінці Вашого інституту файл у форматі pdf для кожної статті журналу відповідно. І це дуже добра практика. Але я розповідаю про технологію, яка більш зручніша, оскільки файл статті розміщується на сервер не у форматі pdf, а у відповідному програмному забезпеченні, яке вже у свою чергу розміщується на сервері. Це надає можливість використовувати перехресні посилання, які MetaPress створює від Вашої статті до іншої, достатньо лише навести курсор. Це зв'язок між абстрактною базою даних, наприклад CrossNet, і рефератом вашої статті. Другий дуже важливий елемент технології називається MetaData investigation. Це означає, що MetaPress дозволяє автоматично індексувати тексти рефератів кожної статті, яку Ви друкуєте і створює можливості пошуку за всім обсягом метаданих статті.

Окрім цього, MetaPress-технології створюють можливість проведення індексування журналів, створення загальної бази даних рефератів, включення електронних видань до спільного каталогу з відповідним індексом, визначення рейтингів видань і окремих статей за кількістю посилань.

Після презентації **академік НАН України Я. С. Яцків** подав коротку інформацію про цей напрям видавничої діяльності Академії і зазначив, зокрема, НАН України об'єднує понад 200 наукових установ, багато з яких публікують наукові журнали. Наприклад, лише журналів НАН України є більше 80. На сьогодні 27 з них мають англійські версії, деякі з них співпрацюють з Allerton Press (зараз Allerton Press входить до Pleiades Publishing), Springer, деякі з них друкуються англійською мовою силами редакцій. Ми розглядаємо можливість співпраці з Pleiades Publishing, щоб

збільшити кількість англomовних періодичних видань. Більшість інститутів свої журнали викладають у себе на web-сторінках, але спільної системи, де були б доступні повнотекстові версії журналів, у нас немає. Ми зацікавлені, щоб наші журнали існували в електронній формі, тому щиро дякуємо компанії Versita за пропозиції, які можуть стати предметом обговорення для кожного видання.

Кожен інститут, кожен журнал має право окремо виходити на цю арену, має право запропонувати свої варіанти співпраці. По тому Президія НАН України розгляне це питання, адже я хочу нагадати Вам, що засновниками кожного журналу є Національна академія наук України і Ваш інститут.

Крім того, ми хотіли створити академічну електронну базу всіх журналів, над цим працює Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

Надалі **Я. Цесельський** відповів на питання присутніх:

– Скільки коштуватиме створення електронного видання і його підтримка протягом року?

Я. Цесельський – Плата фіксована і складає 60 євро за статтю на строк контракту, для України наша стандартна ціна складає 50 євро за статтю на термін відповідно до контракту. Не на рік, а на строк укладеного договору. Якщо буде брати участь більш ніж 1 журнал, ми можемо домовитися з Вами про зниження ціни. Строк контракту визначатимете в першу чергу Ви. Якщо ми будемо мати щось на кшталт загальної угоди з академією, то ціна може бути меншою. Для російськомовних видань: подумайте про 20 %-кількість статей в англomовному вигляді з річного обсягу російсько- або українського наповнення Вашого видання. І подумайте про ті кошти, які Ви витрачаєте на друкування, це, я думаю, вдвічі дорожче.

– Ви розміщуєте окремі статті чи обов'язково подавати повний журнал?

Я. Цесельський – Можна і так і так.

– Ви розміщуєте тільки англійську версію, чи можете розміщати також і російську та українську?

Я. Цесельський – Технологія дозволяє використовувати будь-яку мову, але все ж таки доцільніше розміщати англомовні статті, тому що це робить статтю вигіднішою в плані продажу.

– Чи співпрацюєте Ви з пошуковими системами, наприклад Google і чи є можливість повнотекстового пошуку?

Я. Цесельський – Так, звичайно. MetaPress має договір з Google про розширений пошук. Але лише 20 % відвідувачів MetaPress користуються Google. Більшість користується посиланнями з абстрактної бази даних. Пошук здійснюється не повнотекстовий, а за набором метаданих. Focus Scirus тільки індексує журнали і не має прямих договорів із жодним видавництвом. Коли ми підписуємо контракт з новим журналом і якщо цей журнал не індексований у Focus, ми просимо Focus його проіндексувати.

Після обговорення **академік НАН України Я. С. Яцків** виступив з заключним словом:

Ми дякуємо за інформацію і розглянемо можливості співпраці, запропоновані нам. Серед них є наступні: перше – деякі інститути збираються публікувати абсолютно нові електронні журнали, отже мають можливість від самого початку зконтактувати з компанією Versita. MetaPress і компанія Versita пропонують можливість створення проміжної ланки між підготовленими нами журналами і світовими базами даних і це, безперечно, надає перевагу при пошуках рефератів, посилань, індексуванні статей тощо. Вартість цієї послуги дещо зменшує наші можливості.

Друге. Деякі інститути не мають зобов'язань з Pleiades Publishing та іншими компаніями, але самі видають англомовні журнали. Ми запитаємо, чи вони зацікавлені у співпраці з компанією Versita, підготуємо загальну угоду від академії наук і від імені цих інститутів. Оплату візьме на себе академія наук.

Третє. Ми дозволяємо кожному з періодичних видань НАН України індивідуально електронно чи особисто спілкуватись з компанією Versita і знаходити шляхи можливої співпраці для підвищення рейтингу академічних видань і представлення їх у світових базах даних у мережі Інтернет. Відповідну узагальнену інформацію просимо подавати до Науково-видавничої ради НАН України

